

UTVÄRDERING

Strategi och Handlingsplan för Film & Rörlig bild 2015 - 2020

Region Skåne

"Tunna blå linjen" Anagram Sweden ©SVT

RAPPORT sammanställd av *Susann Jonsson*

på uppdrag av Region Skånes kulturförvaltning och Film i Skåne

Ingress och presentation

Varför ge uppdraget att utvärdera Skånes filmstrategi till en norrbottning, som bor över 100 mil norr om Malmö? Frågan är berättigad. Tankarna går till ordspråket om ån och vattnet. Men vid en närmare granskning av mitt cv är det inte så långsökt. Här kommer en kort presentation:

2010–2012 satt jag som ledamot i Film i Skånes styrelse. Jag klev av det uppdraget när jag fick jobbet som vd på Filmpool Nord; syskonorganisation till Film i Skåne med Norrbotten som geografisk bas. Från 1989 och tolv år framåt var jag anställd på Svenska Filminstitutet och bl a ansvarig för de statliga pengar som bidrog till att bygga den regionala strukturen på filmområdet. Sedan ett drygt år tillbaka är jag konsult med egen firma och åtar mig uppdrag inom kultur och näring. Fyra styrelseuppdrag upptar även min tid: Sveriges Radio, BD Pop AB, Lule Stassteater och Nära Mat Boden. Det sistnämnda är en ekonomisk förening som 2021 öppnar Norrbottens första saluhall för lokalproducerad mat.

Jag är referensperson inom filmområdet för Region Skånes kulturförvaltning sedan två år tillbaka – och har därigenom återknutit kontakten med en landsända som jag av privata skäl gärna besöker. Med detta i bagaget, samt det faktum att en utifrån kommande blick alltid är av godo vid utvärdering, finns det logik i att jag tillfrågades om uppdraget. Det har gått ett par år sedan jag var verksam i branschen och tyckte kanske just därför att det var oavbrutet intressant att få nyttja upparbetad kompetens visavi Skåne.

Det är min förhoppning att denna rapport ska vägleda er – förtroendevalda och tjänstepersoner – att förstärka allt det som tänkts och gjorts rätt de senaste 5 åren, liksom att få input om hur Region Skåne kan tänka annorlunda för att få ut ännu mer av offentliga satsningar inom film, rörlig bild och spelbransch.

Hovlös, Norrbotten januari 2021

Susann Jonsson

Uppdrag och genomförande

Uppdraget att utvärdera strategin för film och rörlig bild har formulerats av Region Skånes kulturförvaltning och Film i Skåne – men uppdraget omfattar samtal och intervjuer med företrädare för handlingsplanens *tre* parter; Film i Skåne, Region Skånes kulturförvaltning och avdelningen för regional utveckling. Jag har även fört samtal med företrädare för handlingsplanens berörda regionala verksamheter samt ett urval lokala företrädare; offentliga aktörer liksom privata bolag och föreningar. Skriftliga lägesrapporter och andra ärenden som har varit uppe för information eller beslut i kulturnämnden utgör även underlag.

Syftet med att göra denna översyn och utvärdering är att se över den regionala strategins olika insatsområden och mål, synliggöra utfallet av handlingsplanen i relation till dessa mål samt komma med rekommendationer till riktning på arbetet framåt.

Uppdraget har omfattat följande frågeställningar:

- Hur har handlingsplanens ”samordning och strategiska partnerskap” fungerat och uppnåtts?
- I vilken grad har målen inom de övriga insatsområdena uppnåtts? Vilka faktorer har bidragit till att målen har nåtts respektive inte har uppnåtts?
- Vilka eventuella andra effekter har handlingsplanen bidragit till? Exempelvis kontakt till eller etablering av nya/ fler aktörer, nya former av samverkan, politiskt intresse för området?
- Ge rekommendationer för revidering av strategin och för det fortsatta arbetet både vad gäller kommande angelägna insatser och samverkansformer.

Uppdraget skulle genomföras under perioden 15 maj – 31 okt 2020, men tidsplanen kom att revideras pga pågående pandemi och för att bättre synka med nämndsammanträden i Region Skåne. Ny deadline för slutrapport fastställdes till 11 jan 2021. Jag har disponerat tid och arbetsinsats enligt följande:

Fas I: research, inläsning, omvärldsanalys

Relevant material:

- Regional strategi för film och rörlig bild 2015–2020/Region Skåne
- Handlingsplan för rörlig bild; film, digitala spel och transmedia 2015–2020/Region Skåne
- En förstudie om behovet av en strategi för det regionala filmområdet i Skåne/Lunds universitet, Chris Mathieu
- Årsredovisning/verksamhetsberättelse Film i Skåne 2016–2019
- Remissversion: Regional kulturplan Skåne 2021–2024 (inkl urval remissvar)
- Budgetunderlag inkl utfall Region Skånes kulturnämnd 2015–2020
- ”Hur har det gått i Skåne” – uppföljning regionalt utvecklingsarbete, Region Skåne
- Regional utvecklingsstrategi: ”Det öppna Skåne 2030”, Region Skåne
- Verksamhetsberättelser och relevanta rapporter: Boost Hgb
- Verksamhetsberättelser och relevanta rapporter: Game Habitat
- Verksamhetsberättelse/uppdragsrapportering Film i Väst 2019
- Kulturstrategi och regional kulturplan 2020–2023 Västra Götalandsregionen
- Budgetunderlag 2021–2023 samt Regleringsbrev 2020, Svenska Filminstitutet
- Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen 2050, Region Stockholm

- Kulturstrategi för Stockholmsregionen, Region Stockholm
- Stockholm stads filmstrategi, Stockholms stad

Fas II: intervjuer och workshop

- Workshop med Film i Skåne, hela eller delar av personalen
- Intervjuer Region Skånes kulturförvaltningen
- Intervjuer Region Skånes avdelning för regional utveckling
- Intervjuer branschföreträdare inom produktionsområdet
- Intervjuer representanter området Barn/Unga
- Intervjuer representanter området Visning

Urval informanter har skett i samråd med uppdragsgivarna; kulturförvaltningen och Film i Skåne. Det sammanlagda antalet intervjuer skulle på planeringsstadiet uppgå till max 15 men landade tack vare utsträckt tidsplan på drygt 20 personer. Förteckning intervjupersoner framgår av sid 21.

Fas III: Rapportskrivning

Rapporten ska innehålla en översyn och utvärdering av befintlig strategi och dess olika insatsområden och mål, synliggöra måluppfyllelse samt avvikelser samt komma med rekommendationer för Region Skånes fortsatta arbete. Förutom skriftlig rapport tillhandahålls även en sammanfattande digital presentation (PP-presentation).

Utöver denna rapport har jag delredovisat mitt arbete vid tre tillfällen: visavi uppdragsgivarna (23sept 2020), vid kulturförvaltningens Filmkollegium (16okt 2020) samt inför Film i Skånes styrelse (3nov 2020).

Sammanfattning

- Fem av de sex insatsområden som Skånes strategi för film-rörlig bild omfattar får godkänt. Samtliga dessa insatsområden är även en del av Region Skånes tidigare och nu gällande kulturplan.
- "Infrastruktur för produktion av film och rörlig bild" är det insatsområde som inte får godkänt. Kulturplanen omfattar inte produktion av film. Målsättningen att öka produktionsvolymen i Skåne har inte infriats.
- "Strategi för film och rörlig bild" antog av Skånes kulturnämnd och regionala utvecklingsnämnd i mars månad 2015. Syftet var att bättre synliggöra filmen som kulturyttring *och* dess regionala utvecklingspotential, dvs stärka det tvärpolitiska arbetet inom film-rörlig bild.
- Strategin och därtill hörande handlingsplan har under 5-årsperioden stärkt film och rörlig bild som kulturyttring i Skåne. Region Skånes kulturplan är det styrdokument som mest och bäst tjänat den utvecklingen. Däremot har resultat kopplat till tvärpolitiska perspektiv och dess potential för tillväxt och regional utveckling uteblivit.
- Kulturplanen kan fortsättningsvis utgöra det primära styrdokumentet för film och rörlig bild i Skåne. En uppdaterad strategi enligt nu utvärderad modell fyller ingen funktion ur kulturpolitisk synvinkel. Strategidokumentet har inte förmått att tillvarata filmens regionala utvecklingspotential till fullo.
- För att utveckla den tillväxtpotential som finns föreslås att Film i Skåne blir ett fristående kulturbolag med Region Skåne som majoritetsägare. Malmö stad och övriga kommuner med "filmintresse" bör inviteras till samtal om delägarskap. Med Film i Skåne som eget aktiebolag finns förutsättningar att inkludera fler intressenter och bredda uppdraget, som en möjlig utveckling av kultursamverkan i Sydsverige.
- Spel bör fortsättningsvis bli ett eget verksamhetsområde inom Region Skåne. Utvecklingen från 2015 och framåt har resulterat i att det inte kan ses som en del av film-rörlig bild. De möjliga synergier man såg då, har i praktiken inte realiserats.

- Skåne *har* förutsättningar att bli Skandinaviens mest dynamiska och innovativa region för film och rörlig bild år 2030. För att visionen ska realiseras krävs resurstillskott till produktion av långfilm, tv-serier och dokumentärfilm från Region Skåne. En fördubbling av Film i Skånes investeringskapital är realistiskt i relation till uppdraget, och skulle tack vare fungerande infrastruktur och upparbetad kompetens i alla led få snabb utväxling visavi antal projekt, synlighet, sysselsättning och ökad attraktion såväl inåt som utåt. Varje offentlig investerad krona genererar privatkapital och för regionen positiv spin-off inom andra näringar.
- Ett nytt regionalt filmforum föreslås, som samlar aktörer i dess bredaste bemärkelse vartannat år. Det ska ses som ett komplement till Region Skånes Filmkollegium och festivalerna som mötesplatser - och fungera som kraftsamling och manifestation för filmen i Skåne.

Vision

”Skåne ska vara Skandinaviens mest dynamiska och innovativa region för film och rörlig bild år 2030. En region som uppmärksammas både nationellt och internationellt, genom högkvalitativa och breda satsningar på film och rörlig bild som konst-och kommunikationsform.”

Det vision som formulerades 2015 inför de kommande 5 åren var offensiv. Skåne ÄR en dynamisk och innovativ filmregion, som röner uppmärksamhet såväl nationellt som internationellt – men för att bli Skandinaviens ledande hade det krävts pengar, mer pengar. En generell synpunkt är att inte sjösätta strategidokument och därtill hörande handlingsplan utan att prissätta dem. Vem ska betala? I upprättad handlingsplan förekommer notering om vem och var finansiering ska hämtas, genomgående inom befintlig budgetram, men påfallande ofta saknas den uppgiften. I samband med sjösättning av strategidokumentet anslogs sålunda inga extra, nivåhöjande medel.

Visionen, liksom strategidokumentet som helhet, fångar såväl kultur- som näringspolitiska målsättningar i regionen. De branscher och samhällssektorer som berörs är sprängfyllda med kreativitet och innovationer liksom konstnärlig höjd och prioritet på barn och unga.

En övergripande frågeställning är om vision, målsättningar och uppdrag korresponderar med områdets offentliga finansieringsgrad? Till detta återkommer jag under rubriken ”Funderingar och förslag” (sid 18).

Sex strategiska insatsområden

Med visionen som utgångspunkt definierades sex strategiska insatsområden. Dessa täcker tillsammans in filmens och den rörliga bildens betydelse för kulturell, ekonomisk och social tillväxt. Tanken var att genom samordning av regional, nationell och internationell nivå attrahera kapital och kompetens. I många stycken har det lyckats. Men inte på alla områden. Undantaget är produktion. Eftersom tyngre produktion såsom tv-dramatik och långfilm är lokomotiv i många delar av utvecklingsprocessen, får det konsekvenser. Jag fördjupar resonemang och konsekvensbeskrivning kring detta under insatsområde 2. ”Infrastruktur för produktion av film och rörlig bild”.

Två övergripande målsättningar gäller för samtliga insatsområden:

- **Det ska finnas samverkan mellan lokal, regional, nationell och internationell nivå för strategisk samverkan inom området.**
- **Det ska finnas nya utvecklande partnerskap och samverkan inom film och rörlig bild, men även med andra konst- och kulturområden för att främja utveckling.**

Jag kan via relevant referensmaterial och intervjuer konstatera att samverkan mellan olika nivåer, från kommunal till internationell, fungerar i Skåne. Det finns ett väl fungerande in- och utflöde av människor, bolag och därtill hörande kreativitet. Självfallet finns det lokala företrädare som önskar mer, bättre eller annan typ av regional input. Men relativt antalet möjliga kommunala nedslag (33

kommuner varav en storstad) och de begränsade regionala personella resurserna, måste samverkan visavi lokal nivå ändå anses som tillfredsställande.

Nedan presenteras de sex insatsområden om strategin omfattar. Under varje delrubrik refereras målsättning samt kort kommentar om måluppfyllelse. Måluppfyllelsen graderas i en trestegsskala: Ej uppnått – Delvis uppnått – Uppnått. Därefter följer ett sammanfattande resonemang av mina observationer.

1. Konstnärlig utveckling och kvalitet

Mål: Konstnärlig utveckling inom film och rörlig bild ska främjas

Uppnått

I en regional filmkontext bör man inledningsvis definiera omfattningen på kvalitetsbegreppet. Det särskiljer sig från traditionell definitionen inom kultursfären. En regional satsning inom film/rörlig bild-området bör tillgodoräkna sig kvalitet ur tre olika aspekter:

- **Konstnärlig kvalitet:** kvitteras via kvalificerade bedömningar i form av recensioner, priser vid festivaler och övriga professionella bedömningar.
- **Publik kvalitet:** det faktum att många människor väljer att ta del av de färdiga resultaten är en kvalitet i sig. Utbudet av rörliga bilder via tv, streamingplattformar och biograf är enormt idag. Därför är det faktum att bli vald i en digital kontext en stor utmaning. När tillräckligt många frivilligt väljer att tillgodogöra sig en film, genererar det en kvalitetsaspekt.
- **Regional kvalitet** (alternativ benämning: Institutionell kvalitet): på vilket sätt har den färdiga produkten bidragit till att uppfylla regionens målsättningar i form av ekonomisk spin-off, synlighet, sysselsättning, etablering av en ny bransch? När en offentlig satsning infriar förväntningar i en bredare kontext än sin egen bransch bidrar det till ökad regional kvalitet.

Spets förutsätter bredd. Inom de här branscherna gäller samma spelregler som inom idrotten. Satsningar på barn och unga, växthus, talangutveckling, debutantsatsningar, start-ups och inkubatorer – hela kedjan återfinns inom såväl film- som spelbransch i Skåne. Professionell kvalitet kräver produktionsmedel, vilket framförallt tillgodoses via Film i Skånes investeringskapital. Genom åren har dessa resurser banat väg för konstnärliga framgångar på såväl nationell som internationell nivå. Kvalitetsnivån på tv-dramatik har höjts avsevärt senaste åren, tack vare konkurrens från internationella streamingplattformar. Och Skåne har i allra högsta grad hängt med: en reell konstnärlig utveckling till publikens fromma.

Skåne inkluderar inte renodlad filmskola på högskole- eller universitetsnivå. Men – regionen omfattar akademiska miljöer inom såväl Lunds som Malmö universitet. Därutöver finns folkhögskolor med adekvat inriktning i Skurup och Fridhem. Allt detta är möjliga ytor för samverkan som bidrar till att skapa ett kraftfält för kunskapsutbyte och kompetensöverföring. Om och när det inte nyttjas till fullo ska man betänka att det är världar med väsensskilda uppdrag som ska samverka. Universitetssfären kan liknas vid oceanångare som vare sig kan eller ska manövreras visavi kortsiktiga, externa intressen. De branscher aktuell strategi berör är snabbbrörliga och har kort omställningstid när förutsättningarna förändras.

Konstnärlig utveckling och kvalitet hänger intimt samman med det som inom mer traditionell näring benämns FoU, forskning och utveckling. Boost Hbg är i sammanhanget en nod för experiment och crossover-projekt, där process och metod prioriteras framför färdigt publikt resultat. Den slags

”innovationsverkstad” behöver inte åläggas direkt avkastning visavi branschnytta, så länge man förmår att attrahera nya kreatörer. Boost Hbg finns i Helsingborg men är nåbart för hela regionen.

2. Infrastruktur för produktion av film och rörlig bild

Mål: Skapa förutsättningar för högre produktionsvolym

Ej uppnått

Skåne har förutsättningar att som region husera komplett eko-system för film- och rörlig bildproduktion. Här finns 1,3 miljoner invånare, gynnsam geografisk närhet till den europeiska kontinenten och inte minst Köpenhamn, professionell filmarbetarkår, kreatörer och bolag, attraktiva inspelningsmiljöer i 33 kommuner, professionell filmstudio i Ystad och digert CV som filmregion även i en internationell kontext. FilmCentrum Syd är en väl fungerande centrumbildning som tillför lokaler, teknik, sammanhang och kompetens: pusselbitar som vid sidan av Film i Skånes resurser bidrar till en fungerande infrastruktur.

Det är med en viss förvåning jag konstaterar att inte Film i Skånes investeringskapital vuxit mer än det gjort. Framgångarna borde ha belönats bättre relativt upparbetade resultat, regionens skattekraft och bolagets uppdrag. Det finns marginellt mer ”produktionspengar” i Skåne jämfört med Norrbotten, som med 250 000 invånare längst upp i norr har väsentligt svagare skattekraft att prioritera resurser ur. Jämförelsen med Västra Götaland går snabbt. Där har utvecklingen rusat fram i expressfart och regionen satsar idag cirka 100 miljoner via Film i Väst.

Som en del av Business Region Skåne (BRS) har Film i Skåne trots allt lyckats hålla hygglig produktionsvolym de gångna åren – men det krävs tid och arbetsinsats för att skaffa fram extra resurser, dvs pengar som ej ligger inom ordinarie finansiering. Innevarande år motsvarar ca 15% av intäkterna ”extrapengar” från BRS/Regionstyrelsen och Region Skånes kulturnämnd. Det försvårar Film i Skånes planeringshorisont, framför allt vad gäller investering i produktion. Att skaffa fram alla dessa ”extrapengar” kräver tid och arbetstimmar och sker därför alltid på bekostnad av något annat. Dessutom medför det här svårigheter att ge tydliga besked till alla externa intressenter. Skånska produktionsbolag konkurrerar många gånger med sig själv visavi Film i Skånes pengar, och kan välja att gå med intressanta projekt till Västra Götaland istället för att realisera dem på hemmaplan. Det har hänt – och det kommer garanterat att hända igen.

I skenet av begränsade resurser har Film i Skåne prioriterat tv-serier, på bekostnad av långfilm. Det är en klok strategi eftersom tv-serier sysselsätter fler under längre tid och därmed bidrar till fler spinoff-effekter och sk regional kvalitet (se sid 8). Publiken har dessutom ett till synes omätligt behov av att konsumera tv-dramatik, accentuerat under pågående pandemi.

Ur offentligt finansieringsperspektiv har en ökad produktionsvolym inom film och tv-produktion en stor fördel: det resulterar i omedelbar utväxling i form av fler filmer och tv-serier inspelade i Skåne. Förutsättningarna är på plats, infrastrukturen är komplett: i Skåne finns filmarbetare med gediget upparbetad kompetens, beslutsfattarkompetens för att bedöma projekt ur alla relevanta kvalitetsaspekter, studio, inspelningsmiljöer och stor efterfrågan likaså. Det är tufft söktryck på Film i Skånes pengar. Regionens framgångsrika dokumentärfilmare erhåller jämförelsevis låg finansieringsgrad på hemmaplan, så även den genren är i stort behov av resurstillskott.

I regionalt filmsammanhang eftersträvar man att bemanna större filmteam med så stor andel regional arbetskraft som möjligt. Film i Skåne kan här uppvisa höga siffror för vad vi kan benämna som ”skånsk sysselsättningsgrad”. Detta tack vare många och långa inspelningar av tv-serier i

bagaget, som byggt en kompetent skara filmarbetare genom åren. Det är därför hög prioritet att hålla alla dessa i arbete, så att man inte är tvungen att resa till annan ort (läs Västsverige) för att försörja sig.

De skånska spelaktörerna saknar produktionsresurser på hemmaplan. Det hämmar utvecklingen av ny talang och utvecklingen av en oberoende bransch vid sidan av den internationella, kommersiella sfären. Spelaktörer i Skåne, organiserade via Game Habitat, har förutsättningar att bidra till bl a pedagogisk utveckling via gameification/spelifiering. Affärslogiken ser helt annorlunda ut i spelbranschen jämfört med film- och tv-produktion. Det är tveksamt om spelbranschens utveckling i Skåne gynnas av att "paketeras" ihop med film och rörlig bild. Till detta återkommer jag i avsnittet "Funderingar och förslag" (sid 17).

3. Internationalisering

Mål: Skånes position internationellt och interregionalt

ska stärkas inom film och rörlig bild

Uppnått

Skåne är Sveriges bästa filmfestival-region. Regionen har inte den största festivalen (som finns i Göteborg) men däremot en bredd som imponerar. Alltifrån nu mer anrika Barn- och Ungdomsfilmfestivalen BUFF till Nordisk Panorama och Malmö Arab Film Festival. Infrastrukturen av filmfestivaler bidrar till att stärka Skånes internationella profil – via det utbud som kommer skåningar och tillresta till del samt via alla de internationella gäster som festivalerna attraherar. Filmfestivalerna är en väsentlig del av Skånes infrastruktur på filmområdet, som event men även med allt fler året-runt aktiviteter.

M:Brane är ett internationellt B2B-forum som kan ses som en vidareutväxling av BUFF: ett internationellt finansieringsforum som årligen lockar ett brett spektra av beslutsfattare från ett tjugotal länder. M:Brane omfattar inte bara film i traditionell mening utan även nya format och plattformar och kan i sina bästa stunder sammanföra skånsk bransch med internationella samarbetsprojekt.

Alla större film- och tv-produktioner är idag internationella samproduktioner. Det bidrar till inflöde av utländskt kapital i projekten – men garanterar samtidigt en publik utanför landets gränser. Flertalet skånska dokumentärfilmare bidrar i allra högsta grad till denna utveckling. De professionellt etablerade dokumentärfilmarna hämtar hem ansenlig del av finansiering utomlands, vilket samtidigt bygger in en möjlighet att nå en större publik. Regionen inkluderar några av Sveriges mest internationellt välrenommerade dokumentärfilmare. Tematiken har många gånger stor sprängkraft – vilket bidrar till att världen krymper och blir mer begriplig. Det som är en angelägenhet här, är det även där.

Regionsamverkan Sydsverige aktualiserades för ett par år sedan och är ett politiskt initiativ från Jönköping, Kronoberg, Kalmar, Blekinge, Halland och Skåne. Syftet är att stärka interregionala och interkommunala kultursamarbeten inom de sex berörda regionerna. Våren 2020 presenterades rapporten "Film- och tv-produktion som tillväxtfaktor i Sydsverige – Hur gör vi?". Där föreslår utredare Bo-Erik Gyberg bl a en gemensam produktionssatsning: Filmfond Syd. Förslag om att utarbeta en sydsvensk filmstrategi har nått politisk förankring men idén om en gemensam filmfond har vid dags dato inte nått lika långt. Arbetet med att attrahera inspelningar via Southern Sweden Film Commission (etablerad i Skåne 2003) är redan idag ett interregionalt samarbetsprojekt och omfattar de sex ovan namngivna regionerna.

Skåne hade och har ett omfattande interregionalt samarbete långt innan den sydsvenska kultursamverkan sätts. Allt sedan den regionala strukturen på filmområdet började ta form sent 1990-tal har skånska aktörer varit en given part i olika nationella nätverk. Samarbete över regiongränserna sker såväl över sundet, i en europeisk kontext (bl a via nätverket Cine Regio), samt via svenska och nordiska nätverk. Men förutsättningen för att Skåne ska kunna positionera sig en internationell kontext stavar pengar: egna resurser krävs, pengar såväl som kompetenta människor.

Slutsatsen kan inte bli annat än att Skåne har stärkt sin position internationellt och interregionalt i en bred kontext som även inkluderar spelbranschen. Den senare är i sitt grundfundament en internationell företeelse som sällan eller aldrig existerar på renodlad nationell eller regional basis.

4. Visning och spridning

Mål: Etablera en hållbar och dynamisk infrastruktur för visning

och spridning av film och rörlig bild

Delvis uppnått

Film och rörlig bild når framför allt sin publik via digitala plattformar. Youtube är vår största "filmkanal" och det enorma utbudet har ökat efterfrågan på guider, urval och rekommendationer. Algoritmer löser mycket av detta, men hur få fatt på överraskningarna? Eller allt det där som jag inte visste att jag var intresserad av? Här kommer all upparbetad kompetens inom film- och tv-världen in. Visningsformer och sammanhang har betydelse för publikens upplevelse.

En filmfestival består av ett kvalitativt urval av film utifrån ett tema eller ett uppdrag visavi specifik målgrupp. Malmö Arab Film Festival och BUFF i Malmö är två illustrativa exempel. Att de bägge festivalernas utbud dessutom turnerar till biografier och visningsmiljöer runt om i Skåne är utmärkt. Men festivaler är i grunden ett event som höjer sig från "vardagskonsumtionen" av film – och bör så förbli. Vårt behov av kollektiva upplevelser är stort, vilket inte minst nu pågående pandemi verifierar. Vi längtar efter att ses och göra saker tillsammans: djupt mänskligt.

Många med mig menar att film på biograf fortfarande är den optimala upplevelsen för rörlig bild. De mest framåtlutade kan betrakta det som en museal företeelse. Det blir intressant att se hur biografgåendet påverkas post pandemin: efterlängtat återseende – eller ett passerat kapitel? Man behöver de facto inte gå på bio för att se film. En schysst internetuppkoppling är egentligen allt som krävs. Om och när allt fler väljer att se film hemma, försvåras möjligheterna att med offentlig kulturpolitik påverka vad som ses. I den digitala världen står alla inför samma utmaning: att bli vald.

CineSkåne är ett visningsnätverk som initierats av Film i Skåne. Syftet är att utgöra en informationskanal till lokala visningsaktörer, stimulera erfarenhetsutbyte och kompetensutveckling. CineSkåne fyller även en funktion för att synliggöra regionalt producerad film till visningsarrangörer i regionen. Det finns en logik i att filmer som delfinansierats med offentliga pengar även tillgängliggörs så effektivt som möjligt.

När strategidokumentet sätts 2015 var Malmö, Lund, Ystad, Helsingborg och Kristianstad städerna med det bredast filmutbudet. Så ser det ut även idag, 5-6 år senare, och hänger ihop med befolkningsmängd och befolkningstäthet. Det är privata aktörer som dominerar visnings- och distributionsledet av film på biograf. Därför är offentliga resurser för att bredda utbudet även utanför de större städerna fortsatt viktigt. Här har festivalernas regionala turnéer betydelse.

Den handlingsplan som formulerades som ett arbetsverktyg för strategin omfattade ambitiösa målsättningar om att utveckla digitala visningsrum och mötesplatser i samarbete med kommunerna.

Det är ett tungrott pastorat att ge sig på. Det mesta av film, rörlig bild och spel konsumeras i hemmiljö och branschen är i grunden privatägd och internationellt styrd. Det är kanske överkurs att organisera nya, offentliga mötesplatser? På det här området bör man se över de kulturpolitiska formuleringarna och ha realistiska målsättningar med vad man de facto kan åstadkomma. Att jag ändå ger måluppfyllelsen till viss del godkänt beror på att man i Skåne lyckats bibehålla och utveckla regionala turnéer med festivalfilmer och att nätverket CineSkåne är fortsatt aktivt.

5. Tillgänglighet, delaktighet, demokrati

Mål: Öka medborgarnas livskvalitet och förståelse för sin egen och andras levnadskontext genom att få en större mångfald av berättelser oavsett media *Delvis uppnått*

Det här är ett insatsområde och en målsättning som är svårt att utvärdera, framför allt i kvantitativa termer. Film *kan* förändra världen. En möjlig karriär som spelutvecklare förändrar en människas liv. Mina möjligheter att förstå andras levnadsförhållanden påverkas positivt av film, ja av kulturupplevelser generellt. När din och min vardag skildras i rörlig bild bekräftas vår plats på jorden. Å andra sidan – det finns så många faktorer att ta i beaktande som lägger hinder iväg, som vi inte rår över. Men det betyder inte att vi slutar försöka. Ansatsen kvarstår och det är kulturpolitik.

Påverkas min bild av världen av att filmen om Zlatan spelas in i Rosengård? Eller att jag känner någon som fått jobb på Massive Entertainment? Eller att "Bron" blev en sån monumental, global succé? Att det i Skåne finns så många framgångsrika dokumentärfilmare? Om jag som 7-årig får se "BUFF-film" med 497 andra barn på biografen Royal? Att jag fick mitt livs bästa filmupplevelse via filmstudion i Eslöv? Såklart. Allt detta utgör den mylla som finns i Skåne. Att Skåne satsar offentliga resurser på filmproduktion bidrar till en större mångfald av berättelser. För vem skulle annars göra det? Region Skåne kan inte förlita sig på att "någon annan" ska intressera sig för dessa branscher om man själv inte gör det. Det här är såväl kultur- som regional utvecklingspolitik.

Tillgänglighet kan vara geografisk, att nå ut till hela regionen, men även fysisk och rumslig: att jag oavsett funktionsvariation kan vara delaktig på samma villkor. Film och rörlig bild är bärare av språk och identitet och kan bryta barriärer mellan människor. Demokratin påverkas positivt av spel- och filmsatsningar. Exempel på hur dokumentärfilm stärkt yttrandefriheten är många. Vi tänker osökt på Fredrik Gertten och bananindustrin.

Det här insatsområdet är en viktig motivbild för offentligfinansierad kulturpolitik, men inbegriper även väsentligheter för en regional utvecklingspolitik. Här finns målsättningar som Region Skåne aldrig kan eller ska "bocka av" och lämna bakom sig. Det är komplexa men viktiga byggstenar i samhällsbygget, som är i ständig process och framåtrörelse.

Jag minns när jag sent 1990-tal diskuterade förtjänsterna med en filmsatsning med regional politiker och radade upp den ena nyttoaspekten efter den andra: sysselsättning och synlighet.

Regionpolitikern stoppade mig och sa att jag glömde det viktigaste: "Hur påverkar det här vår mentala horisont? Kan det förändra vad unga människor drömmer om att bli när man blir stor? Det är det mest väsentliga!" Malmö Arab Film Festival har haft liknande betydelse för Skåne. Många skåningar, med eller utan arabiska som modersmål, uppskattar festivalens existens. Det bidrar till att synliggöra en del av regionens befolkning oavsett om man tar del av filmutbudet eller ej. Det faktum att MAFF finns har betydelse för tillgänglighet, delaktighet och demokrati.

6. Barn och unga

Mål: Alla barn och unga ska ha möjlighet att se, uppleva och skapa film och rörlig bild

Delvis uppnått

Film, spel, ja rörliga bilder i största allmänhet är den kultur- och mediettring som konsumeras allra mest av barn och unga. Därför är det av stor vikt att prioritera mediekunnighet, så att barn och unga bättre förstår att tolka vad man ser och hur man gör. För att åstadkomma detta finns fungerande samverkan mellan lokal, regional och nationell nivå i form av såväl kompetens som pengar.

Film i Skåne är framsprunget ur ett mediepedagogiskt initiativ i Malmö på 1990-talet. Det präglar den vidare utvecklingen. När många andra sk "produktionsregioner" prioriterat professionell produktion på bekostnad av filmkulturell verksamhet (i allmänhet) och insatser visavi barn och unga (i synnerhet) har Skåne fortsatt barn och unga i fokus.

Studion i Ystad inkluderar idag ett filmpedagogiskt centrum med alla Skånes skolor – och inte minst pedagoger - som potentiell målgrupp. Samverkan med kommunala kulturskolor är frekvent samt att den regionala arenan för unga filmskapare, Pixel, har expanderat, professionaliserats och synliggjorts. Skapande skola inkluderar film och rörlig bild som en del av utbudet.

Offentlig, regional support visavi spel och digital kultur har förstärkts via Game Habitat och därtill hörande medlemsföretag och föreningar. BUFF utgör alltjämt regionens viktigaste arena för visning av kvalitativ film för barn och unga.

Slutsatsen är att det finns goda möjligheter för skolor och pedagoger att arbeta med rörlig bild som pedagogiskt verktyg, oavsett om man väljer att se film – eller skapa rörliga bilder på egen hand. Svårigheten att nå ut till alla regionens kommuner och skolor beror inte på brister i de regionala resurserna. Däremot har varje kommun och alla skolor varierande personella förutsättningar och prioriteringar. Det råkar vare sig regional eller nationell aktör på, men erbjudandet att supporta nya initiativ och/eller rutinerade skolbio-lärare finns där. Därav slutsatsen att måluppfyllelsen är tillfredsställande, men ändå inte uppnådd.

Ekonomiskt utfall 2015 – 2020

Det hade varit önskvärt att sammanställa Region Skånes och Film i Skånes ekonomiska insatser för vart och ett av åren, i syfte att bättre verifiera utvecklingstendenser, prioriteringar och jämföra utfall. Eftersom de bägge aktörerna delvis paketerar och kategoriserar ekonomiska insatser olika är det inte möjligt att presentera fullt ut. Dessutom inkluderar del av kulturförvaltningens redovisning även medel som utbetalts via Film i Skåne. Här finns en logik: Film i Skåne fullföljer på så sätt sitt regionala uppdrag visavi regionens kulturnämnd. Men det kan även bidra till otydligt signalsystem visavi tredje part, vilket jag går närmare in på under rubriken "Funderingar och förslag" (sid 18). Det är inte alltid uppenbart ur mottagande aktörers perspektiv "vem som gör vad". Tredje part söker pengar där pengar finns – men frågan är varför man söker på två olika ställen, när det i praktiken är samma plånbok?

De tre första **tabellerna 1A-1C** är hämtade från Region Skånes kulturförvaltning och presenteras på sid 15. **Tabell 2A-2D** är siffror från Film i Skåne och återfinns på sid 16–17. (Samtliga belopp i tabellerna tkr)

Tabell 1A. Region Skåne, Kulturnämnden

Verksamhetsbidrag och pågående utvecklingsbidrag totalt 2015–2020: **66 501 000kr**

Mottagare verksamhetsbidrag/pågående utvecklingsbidrag	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Boost HBG	1700	1 723	1 745	1 766	1 766	2 160
BUFF	900	1 002	1 015	1 027	1 027	1 027
Film i Skåne	5880	5 959	6 037	6 110	6 110	6 410
Filmcentrum Syd	410	415	420	706	706	806
Folkets Bio, Malmö	400	405	410	415	415	215
Nordisk Panorama	x	700	700	700	700	714
Malmö Arab film festival MAFF	x	500	500	500	500	500
Game Habitat	x	x	x	350	350	700
SUMMA (tkr)	9 290	10 704	10 827	11 574	11 574	12 532

Tabell 1B Region Skåne, Kulturnämnden

Utvecklingsstöd/projektstöd, 2015–2020*) totalt 2015-2020: **3 647 000kr**

Barn och Unga	300
Visning och spridning	2 145
Talangutveckling	50
Produktion	1 152

*) inga utlysningar 2019 pga besparing i regionens kulturbudget

Tabell 1C Region Skåne, Kulturnämnden

Särskilda insatsområden: Film, rörlig bild och transmedia totalt 2015-2020: **9 125 000kr**

Barn och unga	2 980 tkr
Visning och spridning	1 495 tkr
Talangutveckling	2 225 tkr
Produktion	2 425 tkr

Tabell 2A Film i Skåne

Barn och Ungatotalt 2015-2020: **5 230 000kr**

	2015	2016	2017	2018	2019	prel 2020
Barn och Unga (exkl löner)	422	527	1 159*)	1 430*)	767	925

*) inkl ombyggnad lokal Ystad Studio Visitors Center

Tabell 2B Film i Skåne

Visning och spridningtotalt 2015-2020: **16 870 000kr**

	2015	2016	2017	2018	2019	prel 2020
Visning och spridning, branscharr (exkl personal)	3 361 *)	2 752 **)	2 371	3 293 ***)	2 330	2 763 ****)

*) inkl CineSkåne samt Kids Financing Forum

**) inkl Kids Financing Forum, sista året del av Film i Skånes ekonomi

***) inkl personalkostnad Nordisk Panorama

****) inkl proj.medel CineSkåne 300tkr

Tabell 2C Film i Skåne

Produktion (exkl personal)totalt 2015-2020: **109 507 000kr**

(tkr)	2015	2016	2017	2018	2019	prel 2020
Samproduktion film/ transmedia	16 907	15 286	16 468	16 795	18 341	18 050
Kostnader filmavtal	2 601					
Talangutveckling / övrigt	664	676	734	1 177	808	1 000

Tabell 2D Film i Skåne

Intäktertotalt 2015-2020: **202 731 000kr**

(tkr)	2015	2016	2017	2018	2019	prel 2020
<i>Verksamhetsbidrag</i>						
Region Skåne Kulturnämnd	5880	5959	6037	6110	6110	6410
RS kulturnämnd extra proj.finansiering	800			850		1300
Svenska Filminstitutet/filmavtal	3425	198				
<i>Uppdragsersättning</i>						
Business Region Skåne (BRS)	20900	20178	20785	21060	20640	21055
BRS/Regionstyrelsen extra proj.finansiering			1500	2400	4800	4000
<i>Övriga Intäkter</i>	4137	3925	3682	4322	3333	2935
<i>SUMMA</i>	35142	30260	32004	34742	34883	35700

Kommentar ang Film i Skånes intäkter:

Extra finansiering från Region Skånes kulturnämnd och Business Region Skåne/Regionstyrelsen omfattar 5,3 milj kr år 2020 vilket motsvarar nästan 15% av intäkterna. Motsvarande siffran för 2019 uppgår till 4,8 milj = 14%. Det försvårar Film i Skånes planeringshorisont att så pass stor andel av regionala intäkter inte är del av bolagets grundfinansiering. Det medger inte tillfredsställande framförhållning visavi tredje part: produktionsbolag och övriga samproducenter/investerare.

Funderingar och förslag

Avslutningsvis presenterar jag i punktform de reflektioner som arbetet med att utvärdera Skånes strategi för film, rörlig bild och spel genererat. De mest väsentliga av dessa återfinns även som del av inledande sammanfattning.

- **Vad var strategidokumentets egentliga syfte?**

Min tolkning är att det primärt handlade om en vilja att stärka det politiska intresset och inflytande för den här KKN-sektorn ur ett regionalt utvecklingsperspektiv, dvs att bättre tydliggöra den näringspolitiska dimensionen. Kulturperspektivet tas s a s om hand via samverkansmodell och kulturplan. Det är inget problem utöver att alla vill ha mer pengar (vilket i sig kännetecknar ett vitalt kulturliv). Men regionen saknade styrdokument som tillvaratog dimensioner utöver de rent kulturpolitiska.

Film i Skåne har som dotterbolag inom Business Region Skåne (BRS) en näringspolitisk position men åren som dotterbolag inom en koncern har kanske skapat inlåsningseffekter? Det är långt till politiken och reellt näringspolitiskt engagemang. Ett gemensamt strategidokument skulle kunna råda bot på det – och samtidigt inkludera spelbranschens frammarsch. Tanken var god men jag är tveksam till om det lyckats.

Regionala utvecklingsnämnden har under samma tidsperiod reviderat och kraftigt reducerat antalet aktiva strategidokument. Alla aktörer är välkomna att söka regionala utvecklingsstöd, men det finns inte längre lika stort antal "specialdesignade" ingångar för specifika branscher.

Ur den här aspekten har Film i Skåne andra förutsättningar än sina kollegor i norr och väst: Film i Väst är ett regionalt kulturbolag (jämfällt med bl a Göteborgsoperan) med uppdrag från såväl regional utvecklingsnämnd som kulturnämnd. De ekonomiska proportionerna dem emellan har varierat över tid, men uppgår i dagsläget till strax under 100 milj kr. Två av regionens kommuner är även delägare; Trollhättan och Vänersborg.

Filmpool Nord är ett aktiebolag som ägs av Region Norrbotten och en majoritet av länets kommuner. Större delen av ägarfinansieringen kommer från regionstyrelsen och Filmpool Nord är ett utvecklingsbolag i Norrbotten. Kultursamverkansmodellen genererar årliga medel till Filmpool Nord, men tågorningen är tydlig: bolaget ska primärt redovisa regionala utvecklingseffekter.

Film Stockholm kliver fram som ny, förstärkt aktör 2021. Efter många års diskussioner och diverse organisationsformer har nu Region Stockholm och Stockholms stad lyckats bli eniga om att kraftsamla huvudstadsregionens filmsatsning i ett gemensamt bolag.

Man kan ur det här tankegodset och jämförelserna dra slutsatsen att någon ny strategi för film-rörlig bild inte är nödvändig i Skåne. Däri finns inte de verktyg som krävs för att utveckla de här branscherna vidare. Resurstillskott har tillförts området via kulturnämnden under åren, vilket styrs av kulturplanen. Någon kompletterande strategi är inte nödvändig utifrån erfarenheterna de gångna åren. Det kulturpolitiska uppdraget från kulturnämnden till Film i Skåne kan formuleras på enklare sätt.

- **Vad ska vi göra med Film i Skåne?**

Business Region Skåne har tjänat Film i Skåne väl. Mina tankegångar om att Film i Skåne kan bli ett eget kulturbolag ska inte uppfattas som kritik. Det är en möjlighet till utveckling av filmen i Skåne, som även underlättar vidare utväxling visavi det sydsvenska kultursamarbetet men även Malmö stad

och andra "filmintresserade" kommuner. Filmen i Skåne har större potential och då bör verksamheten organiseras för att underlätta möjligheterna att nå dit. Jag har förstått att tanken att omorganisera Film i Skåne till ett eget aktiebolag inte är ny, men idén behöver inte vara dålig för det. Tvärtom.

Den politiska legitimiteten ökar om Film i Skåne blir ett eget, fristående offentligt aktiebolag. Relativt utsikten att få mer resurser till produktion finns inga garantier. Men det kan bära med sig förutsättningar för nivåhöjande ägartillskott, som i sin tur minskar den arbetsinsats som i dagsläget krävs för att möjliggöra dagens volym av film- och tv-produktioner i Skåne - projekt som det vore "tjänstefel" att tacka nej till. Men viktigast av allt: i en region av Skånes dignitet finns exceptionellt goda förutsättningar för en volymökning.

- **En blixtsnabb regional tillväxtfaktor**

Det finns många spaltmeter som verifierar vad en ökad filmsatsning kan generera som regional tillväxtfaktor, vid sidan av alla kulturpolitiska poänger. Bäst kan det sammanfattas med att varje investerad offentliga krona i filmproduktion ger 4 kr tillbaka; varor och tjänster. En bra affär helt enkelt.

Film i Skånes CV imponerar: serieproduktion med volym och spets, dokumentärer som rest jorden runt flera gånger om, kortfilmsproduktion och talangutveckling som nödvändiga byggstenar. Omsättningen i alla dessa projekt uppgår till 3 miljarder under Film i Skånes 25-åriga historia, varav över 1 miljard har spenderats i Skåne.

En pusselbit som jag i sammanhanget vill lyfta fram är hur stor andel av bemanningen i varje film- och tv-projekt som faktiskt består av skåningar. Regionala filmsatsningar bortom huvudstadsregioner är ofta beroende av utifrån kommande arbetskraft och kompetens. Men den "skånska sysselsättningsgraden" är hög. Här finns en liten, specialiserad men väl fungerande arbetsmarknad som har förutsättningar att växa.

Väl upparbetad kompetens finns i alla led: från beslutsfattande till genomförande. Om Film i Skånes investeringskapital till produktion dubblas – kommer utväxlingen blixtsnabbt. Det blir fler inspelningar, filmer, tv-serier och dokumentärer med omedelbar verkan. Söktrycket är högt, logistik och infrastruktur är på plats. Och publiken bara längtar...

- **Vem gör vad?**

För filmaktörer i regionen är det ibland otydligt vem som står för fiolerna? Det är för tredje part svårt att finna logiken i varför Region Skånes kulturförvaltningen beviljar medel när Film i Skåne gör detsamma. Och tvärtom. Det här är i grunden ett organisatoriskt spørsmål som parterna själva kan förtydliga.

Lokala aktörer och föreningar ägnar stor del av sina arbetstid åt att söka finansiering för sin verksamhet. Det är arbetskrävande och tydligare pedagogik kring regionala finansieringskällor kan minimera antalet bidragssökande timmar, till förmån för respektive kärnverksamhet.

Att renodla så att endast en ingång för filmkulturella stöd finns i regionen skulle effektivt rationalisera bidragshanteringen – men motargument är att regionens filmliv mår bra av att ha flera olika finansieringskällor att vända sig till.

- **Spel är inte film**

Spelbranschen har expanderat kraftigt sedan strategidokumentet skrevs 2014. Det är inte minst påtagligt i Malmö. Det fanns där och då tankar om synergier mellan spel- och filmvärlden som inte infriats. De bägge branscherna har diametralt olika affärslogiker. Det präglar också "indiescenen" inom spel, som är den del av spelkulturen som bör intressera Region Skåne mest.

I Game Habitat remissvar på nu antagen kulturplan menade man att spel inte bör behandlas som en del av regionens filmliv. Jag är benägen att hålla med. Det finns enskilda individer som arbetar med såväl film som spel, men mer synergier och samöre än så är det inte tal om. Det räcker inte att påstå att allt handlar om rörlig bild. Spelkulturen är dessutom mångfacetterade och inkluderar alltifrån datorspel till brädspel och lajv.

Alla utåtriktade aktiviteter och allt tilltal inom spelvärlden blir omedelbart internationellt. Någon renodlad nationell, regional eller lokal yta existerar inte. Så fungerar inte filmbranschen, även om internationalisering och globalisering är ett faktum även i där.

För att bättre utveckla regionens spelskapare, spelkunnigheten hos barn och unga och dess pedagogiska potential bör spel inte kategoriseras som film eller rörlig bild inom Region Skånes kulturförvaltning och nämnd. Den nu antagna kulturplanen pekar därför i rätt riktning.

- **Filmforum för alla?**

Strategidokumentet, handlingsplanen och för den delen även kulturplanen lyfter behovet av mötesplatser: för erfarenhetsutbyte, kunskapsöverföring, publika möten och som en invitation till samverkan. Region Skånes kulturförvaltning koordinerar Filmkollegiet, där aktörer inom den filmkulturella sfären möts några gånger per år.

Skåne omfattar en stor mängd festivaler. Var och en av dem fungerar också som mötesplatser; för bransch såväl som för publik. Varje festival och event har en tydlig genre/avgränsning för att effektivare attrahera intressenter. Barn och vuxna som arbetar med barnfilm/barnkultur lockas att delta på BUFF, den nordiska kort- och dokumentärfilmsbranschen möts på Nordisk Panorama, och så vidare. Man kan med fog påstå att filmlivet är tämligen segregat.

Var och när möts filmens aktörer i dess bredaste bemärkelse? Flertalet av dem jag intervjuat blir svaret skyldig. Det skånska filmlivet är segmenterat och det är i kraft av omfång effektivast så. Men nu och då kan ett större forum tjäna sitt syfte – som en manifestation och kraftsamling.

Att varje eller vartannat år bjuda in alla intressenter inom filmens aktörer i dess bredaste kontext synliggör det eko-system som alla är en del av; för aktörerna själva, för tjänstepersoner och förtroendevalda vars arbete går ut på att utveckla förutsättningar. Jag föreslår att Region Skåne initierar ett skånskt filmforum, en genreöverskridande mötesplats, som komplement till Filmkollegiet och övriga branscharrangemang.

Förteckning intervjupersoner

FILM I SKÅNE: Ralf Ivarsson, Anna-Karin Dahlin och Joakim Strand, 2020-08-18 i Malmö

BUFF, Barn- och Ungdomsfilmfestivalen i Malmö: Julia Jarl och Daniel Lundquist, 2020-08-19 i Malmö

M:BRANE – Lennart Ström, 2020-08-19 i Malmö

REGION SKÅNE: Gitte Grönfeld Wille, kulturchef 2020-08-20 i Malmö

LUNDS UNIVERSITET: Christopher Matthieu, 2020-09-02 i Lund

ANAGRAM SWEDEN: Martin Persson och Erik Magnusson, 2020-09-02 i Lund

MALMÖ STAD: Ann Körling, 2020-09-03 i Malmö

FILMCENTRUM SYD: Annelie Henriksson, 2020-09-03 i Malmö

AUTO IMAGES: Magnus Gertten, 2020-09-03 i Malmö

MALMÖ ARAB FILMFESTIVAL: Mouhamad Keblawi, 2020-09-22 i Malmö

FILM I SKÅNE & REGION SKÅNE: Ralf Ivarsson, Anna-Karin Dahlin, Joakim Strand och Magnus Engvall, 2020-09-23 i Ystad

BOOST HBG: Alyssa Lewin och Fredrik Öjbro, 2020-09-24 i Helsingborg

ESLÖVS KOMMUN: Lotta Pettersson och Tine Billing, 2020-09-24 i Eslöv

FOLKETS BIO PANORA, MALMÖ: Anders Helmerius, 2020-09-25 i Malmö

LEJONI PRODUKTION: Jessica Netterbladt, dokumentärfilmare: 2020-09-28 (digitalt)

REGION SKÅNE: Ulrika Geeraedts, utvecklingsdirektör 2020-10-02 (digitalt)

REGION SKÅNE:s Filmkollegium: 2020-10-16 (digitalt)

GAME HABITAT: Peter Lübeck, 2020-10-28 (digitalt)

FILM I SKÅNE:s styrelse: 2020-11-03 (digitalt)